

Sygn. akt VIII U 1998/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 sierpnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Kalinka
Protokolant:	Justyna Jarzombek

po rozpoznaniu w dniu 7 sierpnia 2018 r. w Gliwicach

sprawy S. J. (J.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania S. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 17 maja 2018 r. **nr** (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu S. J. prawo do emerytury, poczynając od 4 maja 2018r.,
- w pozostałej części odwołanie oddala,
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz ubezpieczonego kwotę 180zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Teresa Kalinka

Sygn. akt. VIII U 1998/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 17 maja 2018r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu S. J. prawa do emerytury w niższym wieku w oparciu o art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2017r., poz. 1383 z późn. zm.) w związku z tym, iż nie udowodnił on 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach przy pracach wymienionych w wykazie A, bowiem ZUS nie zaliczył mu żadnego takiej pracy.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany poprzez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. Podniósł, że zgodnie z przedłożonymi przez niego świadectwami i zaświadczeniami oraz

zeznaniaми świadków, o przesłuchanie których wnosił, wykonywał pracę w warunkach szczególnych i tym samym spełnia warunki do przyznania prawa do emerytury. Nadto w toku procesu wniósł o zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Dodatkowo wskazał że nie zaliczył żadnego okresu zatrudnienia do pracy w warunkach szczególnych bowiem ubezpieczony nie przedłożył świadectwa pracy w warunkach szczególnych ani też świadectwa pracy z taką adnotacją.

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczony S. J., urodzony (...) w dniu 4 maja 2018r. złożył wniosek o emeryturę w wieku niższym niż 65 lat z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony 60 lat ukończył (...)

Skarżący, na dzień 1 stycznia 1999r., legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze ponad 25 lat, z tym, że w ocenie ZUS nie udowodnił żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Po przeanalizowaniu sprawy ZUS w dniu 17 maja 2018r. wydał zaskarżoną decyzję.

Organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję nie uznał za pracę w warunkach szczególnych pracy w okresie od 21 czerwca 1976r. do 31 grudnia 1998r. na stanowisku frezera – wytaczacza w Hucie (...), z uwagi na nieprzedłożenie za ten okres świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

W postępowaniu przed Sądem ubezpieczony domagał się uznania za pracę w warunkach szczególnych powyższego okresu.

W toku procesu Sąd ustalił, iż w spornym okresie ubezpieczony był zatrudniony w Hucie (...), która zajmowała się wykonawstwem wielkogabarytowych elementów z żeliwa i staliwa dla hutnictwa, koksowni i stoczni. W ramach tego zakładu były wydzielone różne wydziały, wykonujące poszczególne etapy prac. Mianowicie były wydziały zajmujące się wykonywaniem samych odlewów, następnie ich wykańczaniem, a na koniec montażem w gotowy produkt. Poszczególne etapy odbywały się na osobnych halach produkcyjnych. Surowe odlewy żeliwne i ze staliwa, z odlewni były przekazywane na tzw. dział obróbki ciężkiej. Obrabiano na nim odlewy o znacznej masie i gabarytach. Do obróbki służyły specjalne frezarki bramowe. Za ich pomocą poprzez frezowanie usuwano nadmiar materiału i wyrównywano powierzchnie płaskie. Przy ich użyciu, w technice frezowania wgłębnego wykonywano też otwory potrzebne w dalszym procesie produkcji gotowych elementów. W zależności od wielkości obrabianej powierzchni lub wykonywanego otworu, praca przy jednym elemencie trwała od kilkudziesięciu minut, nawet do całej dniówki roboczej. Przy wykonywanej obróbce jako odpad powstawały wióry i pył żeliwny.

Odwołujący przez cały okres zatrudnienia w tym zakładzie, na hali produkcyjnej wydziału obróbki ciężkiej, bez względu na nazwę stanowiska pracy, faktycznie stale i w pełnym wymiarze czasu, pracował jako wytaczarz i zajmował się wykonywaniem opisanych wyżej otworów w surowych odlewach. W tym czasie zajmował się wyłącznie wykańczaniem odlewów żeliwnych i ze staliwa, nie był kierowany do innych prac. Jedynie w okresie od 26 października 1977r. do 15 października 1979r. odbywał zasadniczą służbę wojskową, po odbyciu której z dniem 13 listopada 1979r. wrócił ponownie do pracy. Ubezpieczony wykonywał swoją pracę na hali gdzie równocześnie przy wykańczaniu odlewów pracowało do 90 osób. Warunkami szkodliwymi w jego środowisku pracy był hałas i zapylenie pochodzące od obrabianego żeliwa.

Pracodawca ubezpieczonego ulegał kolejnym przekształceniom właścicielskim,

w efekcie odwołujący nie otrzymał świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Razem z odwołującym w spornym okresie pracowali świadkowie: H. O., J. K., G. P. i J. M.. Przy czym świadkowie H. O., J. K. i G. P. posiadają w swych aktach emerytalnych świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych, z okresu zatrudnienia w Hucie (...),

w których pracodawca potwierdził im wykonywanie pracy określonej w wykazie A, dział III, poz. 23. Nadto J. K. i G. P. w oparciu o te świadectwa pracy mają przez ZUS przyznane prawo do emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Z kolei H. O. uzyskał prawo do emerytury wcześniejszej na innej podstawie prawnej.

Ubezpieczony był członkiem OFE, jednak łącznie z wnioskiem emerytalnym, wniósł o przekazane środków zgromadzonych w OFE na rzecz dochodów budżetu państwa.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: akt organu rentowego, zeznań świadków: H. O., J. K., G. P. i J. M. (k.44-46), nadto z wyjaśnień odwołującego słuchanego w charakterze strony (k. 46-47), akt osobowych ubezpieczonego oraz akt emerytalnych świadków H. O., J. K., G. P. dołączonych do akt niniejszej sprawy.

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i spójny, a tym samym za wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz do rozstrzygnięcia sprawy.

W szczególności Sąd dał w pełni wiarę zeznaniom świadków i samego ubezpieczonego, gdyż są spójne i wzajemnie się potwierdzają. Ponadto świadkowie byli współpracownikami odwołującego, pracującymi w takim samym charakterze, bezpośrednio w sąsiedztwie jego stanowiska. Zatem mieli oni bezpośrednie informacje w zakresie charakteru i wymiaru świadczonej przez ubezpieczonego pracy w spornym okresie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego, S. J. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2017r., poz. 1383, ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W zakresie określenia wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ww. ustawy, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których ubezpieczonym przysługuje prawo do emerytury art. 32 ust. 4 odsyła do uregulowań Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.).

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W myśl § 3 i 4 rozporządzenia, pracownik który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w załączonym do rozporządzenia wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 60 lat dla mężczyzn
- ma wymagany 25 letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zaś do okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach, zalicza się także okresy pracy górniczej w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin oraz okresy zatrudnienia na kolei w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin.

Ubezpieczony ukończył 60 lat życia i łącznie z wnioskiem emerytalnym, wniósł o przekazane środków zgromadzonych w OFE na rzecz dochodów budżetu państwa. Kwestie te nie były sporne.

Okoliczność sporna w przedmiotowej sprawie dotyczyła posiadania przez ubezpieczonego (na dzień 1 stycznia 1999r.) wymaganego 15 letniego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, bowiem organ rentowy nie zaliczył mu do takiej pracy żadnego okresu zatrudnienia.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału Sąd uznał, że ubezpieczony S. J., ukończył 60 rok życia, i na dzień 31 grudnia 1998r. udowodnił łącznie ponad 15 lat pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach. Nie budzi wątpliwości Sądu, że praca ubezpieczonego w Hucie (...), od 21 czerwca 1976r. do 25 października 1979r. oraz od 13 listopada 1979r. do 31 grudnia 1998r., na stanowisku frezera wytaczacza, była pracą stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywaną w szczególnych warunkach, tj. przy wykańczaniu odlewów.

Zgodnie z wykazem A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze pracą w szczególnych warunkach, uprawniającą do niższego wieku emerytalnego były prace wymienione w dziale III poz. 23, przy wybijaniu, oczyszczaniu i wykańczaniu odlewów.

Sąd uznał, że w okresach spornych odwołujący pracował w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W tym czasie nie wykonywał innych czynności niż związane z opisanymi pracami polegającymi na wykańczaniu odlewów żeliwnych i ze staliwa.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków potwierdzającym charakter pracy ubezpieczonego, uznając te dowody za spójne logiczne i wzajemnie się uzupełniające. Nadto zeznania świadków korelują z zapisami w dokumentacji osobowej ubezpieczonego. równocześnie świadkowie za pracę na takich samych stanowiskach otrzymali od pracodawcy świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych i niektórzy z tego tytułu mają przez ZUS przyznane prawo do emerytury wcześniejszej, natomiast pozostali z uprawnienia takiego nie korzystali, gdyż spełnili przesłanki do wcześniejszej emerytury na odrębnej podstawie prawnej i faktycznej. Ubezpieczony natomiast świadectwa takiego nie otrzymał gdyż tego nie dopilnował.

Należy podkreślić, że okres zatrudnienia może być zaliczony do pracy w warunkach szczególnych, gdy pracownik faktycznie wykonywał prace objęte wykazem prac uprawniających do wcześniejszej emerytury, pomimo że stanowisko jakie mu formalnie przypisano nie jest wymienione w wykazie. Wymieniony wyżej wykaz A nie określa bowiem stanowisk pracy, ale definiuje rodzaj prac, które są uważane za wykonywane w szczególnych warunkach. Decydujące znaczenie dla zakwalifikowania pracy jako realizowanej w szczególnych warunkach ma nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale rodzaj, charakter i warunki pracy.

Bez znaczenia pozostaje także fakt, że pracodawca nie wystawił odwołującemu świadectwa pracy w warunkach szczególnych. Fakt wykonywania takiej pracy został wykazany w postępowaniu sądowym za pomocą innych dowodów. W postępowaniu odwoławczym przed Sądem nie obowiązują bowiem ograniczenia dowodowe jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, a Sąd może ustalić okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość jak: okresy zatrudnienia - w tym wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, za pomocą wszelkich środków dowodowych, przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego (por. uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984r. III UZP 6/84, uchwała Sądu Najwyższego z 21 września 1984r. III UZP 48/84, wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2006r., I UK 179/06, LEX nr 342283).

Mając na względzie powyższe Sąd uznał, że ubezpieczony legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999r. wymaganym 15 - letnim okresem pracy w szczególnych warunkach. Nadto Sąd uznał, że dopiero z momentem złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych w OFE na rzecz dochodów budżetu państwa, odwołujący spełnił wszystkie warunki uprawniające go do otrzymania prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

W związku z powyższym Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie pierwszym sentencji, przyznając ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 4 maja 2018r. tj. od złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych w OFE na rzecz dochodów budżetu państwa. Natomiast w punkcie drugim z mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił jego roszczenie o prawo do emerytury przed tą datą.

O kosztach orzeczono po myśli art. 98 k.p.c. w związku z § 9 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015r. poz. 1800, ze zm.) w punkcie trzecim orzeczenia.

(-) SSO Teresa Kalinka